

ТЕМА 8. Управління місцевими фінансами в Україні

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.
2. Казначейська система обслуговування місцевих бюджетів.
3. Фінансовий контроль на місцевому рівні.

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

У широкому розумінні **місцевими фінансовими органами** є всі органи, які функціонують на місцевому рівні з метою виконання завдань, пов'язаних з управлінням місцевими фінансами.

У відповідності до положень БКУ **місцевий фінансовий орган** визначається як установа, що відповідно до законодавства України здійснює *функції* по складанню, виконанню місцевих бюджетів, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів, а також інші функції, пов'язані з управлінням коштами місцевого бюджету.

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

До місцевих фінансових органів відносять:

- фінансові органи місцевих рад народних депутатів;
- фінансові органи місцевих державних адміністрацій;
- територіальні органи Державного казначейства України;
- територіальні органи Державної фіскальної служба України;
- територіальні органи державної фінансової інспекції.

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

МІСЬКА РАДА НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ :

- затвердження місцевого бюджету, внесення змін до нього; затвердження звіту про виконання відповідного бюджету;
- встановлення місцевих податків і зборів та розмірів їх ставок у межах, визначених законом;
- утворення позабюджетних цільових (у тому числі валютних) коштів, затвердження положень про ці кошти; затвердження звітів про використання зазначених коштів;
- прийняття рішень щодо випуску місцевих позик;
- прийняття рішень щодо отримання позик з інших місцевих бюджетів та джерел, а також щодо передачі коштів з відповідного місцевого бюджету;
- прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевих податках і зборах;
- встановлення для підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад, розміру частки прибутку, яка підлягає зарахуванню до місцевого бюджету;
- регулювання земельних відносин;

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

МІСЬКА РАДА НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ (продовження):

- прийняття рішень щодо управління комунальним майном; створення у разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення з іншими суб'єктами комунальної власності спільних проектів або спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, установ та організацій, визначення повноважень цих органів (служб);
- вирішення відповідно до законодавства питань про створення підприємствами комунальної власності спільних підприємств, у тому числі з іноземними інвестиціями;
- вирішення відповідно до закону питань регулювання земельних відносин;
- затвердження відповідно до закону ставок земельного податку, розмірів плати за користування природними ресурсами, що є у власності відповідних територіальних громад, тощо.

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

Згідно “Положення про фінансове управління Сумської міської ради” **фінансове управління** є виконавчим органом міської ради, підзвітним і підконтрольним міській раді, підпорядкованим її виконавчому комітету, міському голові, заступнику міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, взаємодіє з Головним фінансовим управлінням обласної державної адміністрації.

Мета - забезпечення реалізації державної фінансової, бюджетної та податкової політики на відповідній території.

Повноваження управління фінансів:

- складає проект міського бюджету, подає на затвердження міської ради і забезпечує виконання міського бюджету;
- організовує роботу по виконанню міського бюджету у відповідності з діючим законодавством України. Розробляє пропозиції по встановленню нормативів відрахувань від загальнодержавних податків і зборів до бюджетів нижчого рівня, координує і надає методичну допомогу по складанню і виконанню цих бюджетів;
- щоквартально подає міській раді письмові звіти про хід виконання бюджету;
- готує пропозиції щодо концентрації фінансових ресурсів на пріоритетних напрямках розвитку економіки міста, фінансового забезпечення державних гарантій по соціальному захисту населення;
- здійснює заходи по оздоровленню фінансового стану галузей міського господарства та обліку менше доходів міського бюджету;

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

Основні **завдання та функції** управління:

1. Розробляє проект зведеного балансу фінансових ресурсів, на його основі визначає тенденції розвитку фінансової бази і враховує їх для розробки міського бюджету та розрахунків обсягів бюджетів районних у місті рад.
2. Організовує роботу пов'язану із складанням проекту міського бюджету. За дорученням виконавчого комітету міської ради визначає порядок і термін подання підприємствами, установами, організаціями, виконавчими комітетами районних у місті рад матеріалів для підготовки проекту бюджету і подає матеріали на розгляд виконавчого комітету міської ради.
3. Організовує виконання бюджету по доходах і видатках, здійснює фінансування видатків в межах наявних фінансових ресурсів у міському бюджеті, веде облік виконання бюджету по видатках. Разом з виконавчими органами забезпечує надходження доходів та вживає заходів до ефективного витрачання бюджетних коштів.
4. Здійснює контроль за додержанням установами банку правил касового виконання міського бюджету по доходах.
5. Забезпечує захист фінансових інтересів держави та фінансових прав підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, здійснює в межах своєї компетенції контроль за виконанням актів бюджетного законодавства.

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

Основні **завдання та функції управління(продовження)**:

6. Здійснює контроль за станом надходжень доходів бюджету, коштів спеціальних фондів та правильністю використання підприємствами, установами, організаціями виділених їм з міського бюджету асигнувань, коштів спеціальних фондів.
7. Складає розпис доходів і видатків з помісячним розподілом, забезпечує його виконання, приймає рішення про пересування призначень коштів у межах річних бюджетних асигнувань, проводить у встановленому порядку взаємні розрахунки міського бюджету з бюджетами інших рівнів, перераховує дотації районним у місті бюджетам згідно встановлених нормативів.
8. Проводить у відділах міської ради, райрадах, на підприємствах, в установах, організаціях, в установах банків та інших фінансово-кредитних установах незалежно від форм власності перевірки фінансово-бухгалтерських документів, звітів, кошторисів доходів і видатків та інших документів, пов'язаних із зарахуванням, перерахуванням і використанням бюджетних коштів, а також одержує необхідні пояснення, довідки і відомості з питань, що виникають в процесі перевірок.
9. Веде облік виконання міського бюджету і облік змін, що вносяться в установленому порядку по доходах і видатках до міського бюджету.
10. За дорученням виконавчого комітету міської ради розглядає матеріали про надання пільг по податках і платежах до міського бюджету і готує

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

Основні **завдання та функції управління(продовження)**:

11. Веде облік та складання звіту про виконання міського бюджету, готує інформаційні матеріали, доповідні записки про хід та підсумки виконання міського бюджету, а також пропозиції щодо збільшення доходів бюджету.
12. На базі статистичної та бухгалтерської звітності та прогнозних показників аналізує економічний та фінансовий стан галузей народного господарства, тенденції та динаміку розвитку підприємств різних форм власності, формує банк відповідних даних з метою вишукування та мобілізації фінансових ресурсів.
13. Бере участь у роботі по створенню ринку цінних паперів, аналізує його вплив на фінансовий стан господарств і грошовий обіг. Готує пропозиції по випуску в обіг для розміщення серед населення місцевих позик і місцевих грошово-речових лотерей, контролює проведення цієї роботи.
14. Відповідно до затверджених у міському бюджеті призначень здійснює фінансування заходів для розвитку міського господарства, освіти, культури, охорони здоров'я, фізкультури і спорту, соціального забезпечення, на утримання місцевих органів влади і управління та інших закладів і заходів.
15. Здійснює методологічне керівництво бухгалтерським обліком у бюджетних установах.

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

Основні **завдання та функції** управління(продовження):

16. Здійснює контроль за витрачанням коштів, виділених з міського бюджету по всіх напрямках і видах витрат.
17. Здійснює контроль за дотриманням чинного законодавства у використанні коштів на оплату праці, утримання легкових автомобілів, службові відрядження, придбання основних засобів.
18. Здійснює роботу по професійній підготовці і перепідготовці спеціалістів фінансового управління;
19. Розглядає заяви, пропозиції та скарги громадян, підприємств, установ і організацій з питань, що входять до його компетенції.

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

Місцеве фінансове управління наділено **правами**:

- отримувати від управлінь, відділів та структурних підрозділів міської ради, суб'єктів господарювання, незалежно від форм власності, матеріали для складання проекту міського бюджету,
- здійснювати контроль за виконанням бюджету міста;
- вносити пропозиції про заборону або припинення випуску цінних паперів у разі, коли вони здійснюються з порушенням установленого порядку;
- одержувати від установ банків відомості щодо стану поточних бюджетних рахунків підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності;
- обмежувати, а в необхідних випадках припиняти фінансування з міського бюджету підприємств, установ і організацій при наявності фактів незаконного та нецільового витрачання ними бюджетних коштів, а також при неподанні звітів про витрачання раніш перерахованих коштів та іншої встановленої державної звітності, з повідомленням про це керівників, і в межах своєї компетенції застосовувати інші санкції, встановлені чинним законодавством;
- проводити в управліннях і відділах міської ради на підприємствах, в установах і організаціях, в установах банків та інших фінансово-кредитних установах, незалежно від форм власності, перевірки фінансово-бухгалтерських документів, звітів, планів, кошторисів та інших документів, пов'язаних із зарахуванням, перерахуванням і використанням бюджетних коштів, а також отримувати при перевірках необхідні пояснення, довідки і

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

Фінансові органи, які належать до системи Міністерства фінансів України і функціонують у складі **місцевих державних адміністрацій**, залежно від обсягу повноважень та рівня підпорядкованості, поділяються на дві підгрупи:

- 1) *фінансові органи регіонального рівня* — головні фінансові управління обласних і Київської міської державних адміністрацій та фінансове управління Севастопольської міської державної адміністрації;
- 2) *фінансові органи субрегіонального рівня* — фінансові управління районних (адміністративних районів і в районах м. Києва) державних адміністрацій та фінансові відділи районних у м. Севастополі державних адміністрацій.

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

Основними **завданнями** головного фінансового управління обласної державної адміністрації є:

- забезпечення реалізації державної бюджетної політики на території області;
- складання розрахунків до проекту обласного бюджету і подання на розгляд обласної державної адміністрації;
- підготовка пропозицій щодо фінансового забезпечення заходів соціально-економічного розвитку на території області;
- розроблення пропозицій з удосконалення методів фінансового і бюджетного планування та фінансування витрат;
- здійснення контролю за дотриманням підприємствами, установами і організаціями законодавства щодо використання ними бюджетних коштів та коштів цільових фондів, утворених обласною радою;
- здійснення загальної організації та управління виконанням обласного бюджету області, координація діяльності учасників бюджетного процесу з питань виконання зазначеного бюджету.

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

Функції Головного управління обласної державної адміністрації:

1. розробляє і доводить до головних розпорядників бюджетних коштів інструкції з підготовки бюджетних запитів;
2. визначає порядок та терміни розроблення бюджетних запитів головними розпорядниками бюджетних коштів;
3. проводить на будь-якому етапі складання і розгляду проекту обласного бюджету аналіз бюджетного запиту, поданого головним розпорядником бюджетних коштів, щодо його відповідності меті, пріоритетності, а також дієвості та ефективності використання бюджетних коштів;
4. приймає рішення про включення бюджетного запиту до пропозиції проекту обласного бюджету перед поданням його на розгляд обласної держадміністрації;
5. бере участь у розробленні балансу фінансових ресурсів області, аналізує соціально-економічні показники розвитку області та враховує їх під час складання проекту обласного бюджету;
6. організовує роботу, пов'язану із складанням проекту обласного бюджету, за дорученням обласної держадміністрації визначає порядок і терміни подання структурними підрозділами обласної держадміністрації, районними держадміністраціями, виконавчими органами міських (міст обласного значення) рад матеріалів для підготовки проектів обласного бюджету і прогнозних розрахунків коштів, що передаються для відповідного розподілу між бюджетами районів, міст обласного значення або для виконання спільних проектів; складає проект обласного бюджету; готує пропозиції щодо коштів, що передаються для розподілу між відповідними місцевими бюджетами або для виконання спільних проектів та подає їх на розгляд керівництву обласної, держадміністрації;

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

Функції Головного управління обласної державної адміністрації (продовження):

7. забезпечує протягом бюджетного періоду відповідність розпису обласного бюджету встановленим бюджетним призначенням;
8. здійснює у процесі виконання обласного бюджету за доходами прогнозування та проводить аналіз доходів бюджету;
9. організовує виконання обласного бюджету, а також разом з Державною податковою адміністрацією в області, управлінням Державного казначейства, структурними підрозділами обласної держадміністрації забезпечує надходження доходів до обласного бюджету та вживає заходів до ефективного витрачання бюджетних коштів;
10. зводить показники бюджетів, що входять до бюджету області та подає їх у встановлені терміни до Мінфіну;
11. забезпечує захист фінансових інтересів держави та здійснює у межах своєї компетенції контроль за дотриманням бюджетного законодавства;
12. складає розпис доходів і видатків обласного бюджету, забезпечує його виконання, готує пропозиції щодо внесення змін до розпису у межах річних бюджетних призначень, здійснює у встановленому порядку взаємні розрахунки обласного бюджету з державним бюджетом і районними бюджетами, бюджетами міст обласного значення;
13. здійснює в установленому порядку організацію та управління виконання обласного бюджету, координує в межах своєї компетенції діяльність учасників бюджетного процесу з питань виконання бюджету;
14. проводить моніторинг змін, що вносяться до обласного бюджету;
15. розглядає баланси і звіти про виконання місцевих бюджетів та інші фінансові

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

Функції Головного управління обласної державної адміністрації (продовження):

17. забезпечує протягом бюджетного періоду відповідність розпису обласного бюджету встановленим бюджетним призначенням;
18. здійснює у процесі виконання обласного бюджету за доходами прогнозування та проводить аналіз доходів бюджету;
19. організовує виконання обласного бюджету, а також разом з Державною податковою адміністрацією в області, управлінням Державного казначейства, структурними підрозділами обласної держадміністрації забезпечує надходження доходів до обласного бюджету та вживає заходів до ефективного витрачання бюджетних коштів;
20. зводить показники бюджетів, що входять до бюджету області та подає їх у встановлені терміни до Мінфіну;
21. забезпечує захист фінансових інтересів держави та здійснює у межах своєї компетенції контроль за дотриманням бюджетного законодавства;
22. складає розпис доходів і видатків обласного бюджету, забезпечує його виконання, готує пропозиції щодо внесення змін до розпису у межах річних бюджетних призначень, здійснює у встановленому порядку взаємні розрахунки обласного бюджету з державним бюджетом і районними бюджетами, бюджетами міст обласного значення;
23. здійснює в установленому порядку організацію та управління виконання обласного бюджету, координує в межах своєї компетенції діяльність учасників бюджетного процесу з питань виконання бюджету;
24. проводить моніторинг змін, що вносяться до обласного бюджету;
25. розглядає баланси і звіти про виконання місцевих бюджетів та інші фінансові

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

Функції Головного управління обласної державної адміністрації (продовження):

26. інформує керівництво обласної держадміністрації про стан виконання
27. обласного бюджету за кожний звітний період і подає йому річний та квартальні звіти про виконання обласного бюджету;
28. розглядає звернення та готує пропозиції для прийняття рішень про виділення коштів з резервного фонду бюджету;
29. проводить разом з органами Державної податкової адміністрації в області аналіз стану надходження доходів до відповідних бюджетів, готує пропозиції про доцільність запровадження місцевих податків, зборів, а також пільг;
30. проводить на базі статистичної і фінансової звітності, прогнозних розрахунків, аналіз економічного і фінансового стану галузей економіки області, тенденцій та динаміки розвитку різних форм власності, готує пропозиції щодо визначення додаткових джерел фінансових ресурсів;
31. бере участь у формуванні та реалізації інвестиційних програм, подає пропозиції щодо удосконалення механізму економічного стимулювання підприємств для розвитку економічного потенціалу;
32. вивчає разом з управлінням Національного банку України в області, питання грошового обігу в області, а також бере участь у розробленні балансів грошових доходів і витрат населення;
33. перевіряє правильність складання і затвердження кошторисів та планів використання коштів установами і організаціями, які фінансуються з обласного бюджету;

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

Функції Головного управління обласної державної адміністрації (продовження):

34. бере участь у розробленні пропозицій з удосконалення структури обласної держадміністрації, готує пропозиції щодо визначення чисельності працівників, фонду оплати їх праці, витрат на утримання місцевих держадміністрацій та здійснює контроль за витрачанням цих коштів;
35. аналізує діяльність фінансових управлінь районних держадміністрацій та фінансових підрозділів виконавчих органів рад міст обласного значення і подає пропозиції щодо її вдосконалення;
36. розглядає у межах своєї компетенції звернення громадян, підприємств, установ і організацій;
37. забезпечує створення належних виробничих та соціально-побутових умов для працівників управління;
38. готує та подає обласній раді офіційні висновки про перевиконання чи недовиконання дохідної частини загального фонду обласного бюджету для прийняття рішення про внесення змін до обласного бюджету;
39. здійснює інші функції, пов'язані з виконанням покладених на нього завдань.

1. Місцеві фінансові органи, їхні функції та організаційна структура.

Структура головного фінансового управління облдержадміністрації

Адміністрація			
Бюджетне управління	Управління фінансів невиробничої сфери	Управління фінансового, інформаційного і господарського забезпечення та фінансів органів влади	Сектор кадрового забезпечення
– відділ зведеного бюджету та міжбюджетних відносин – відділ доходів, аналізу, контролю і виконання місцевих бюджетів	– відділ фінансів соціально - культурної сфери – відділ фінансів програм соціально-економічного розвитку та соціального захисту населення	– відділ бухгалтерського обліку, звітності і контролю – відділ фінансів місцевих органів влади і управління та юридичного забезпечення – відділ інформаційних технологій – відділ господарського забезпечення	

2. Казначейська система обслуговування місцевих бюджетів

Казначейське обслуговування місцевих бюджетів — це діяльність органів казначейства щодо здійснення віднесених до їх компетенції завдань і функцій у процесі виконання місцевих бюджетів.

Казначейське обслуговування бюджетних коштів передбачає:

- 1) розрахунково-касове обслуговування розпорядників і одержувачів бюджетних коштів, а також інших клієнтів відповідно до законодавства;
- 2) контроль за здійсненням бюджетних повноважень при зарахуванні надходжень бюджету, взятті бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів та здійсненні платежів за цими зобов'язаннями;
- 3) ведення бухгалтерського обліку і складання звітності про виконання бюджетів з дотриманням національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативно-правових актів Міністерства фінансів України;
- 4) здійснення інших операцій з бюджетними коштами.

Порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів.
Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 23.08.2012 №

2. Казначейська система обслуговування місцевих бюджетів

Єдиний казначейський рахунок (далі – ЄКР) - це консолідований рахунок, відкритий Казначейству України в Національному банку України для обліку коштів та здійснення розрахунків у системі електронних платежів Національного банку України.

Вхідне сальдо ЄКР у 2003-2015 роках (станом на початок місяця)													
Показник	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
січень	452	2 205	4 950	17 015	9 084	4 378	7 715	1 055	2 724	2 062	458	1 739	3 008
лютий	1 811	4 005	6 750	19 480	11 220	10 015	7 946	1 835	6 036	4 255	4 047	4 721	8 792
березень	1 637	5 433	6 957	19 357	13 834	14 141	5 988	1 334	7 755	4 703	2 773	3 590	14 615
квітень	903	5 652	6 866	16 323	14 865	15 571	5 453	5 412	6 158	5 726	3 579	4 209	26 674
травень	740	4 749	5 342	15 053	14 539	12 361	3 363	6 312	9 441	5 640	3 766	3 811	
червень	1 180	5 573	7 685	16 415	16 557	18 085	4 966	5 478	17 182	7 878	4 108	8 053	
липень	594	9 651	5 549	13 767	13 680	14 376	4 134	7 352	7 797	5 632	3 754	3 729	
серпень	341	13 194	7 797	13 338	15 508	14 212	2 583	8 713	8 180	3 644	3 925	6 570	
вересень	752	15 242	10 270	16 121	17 121	19 165	6 576	13 806	11 053	6 608	3 990	13 412	
жовтень	2 508	12 883	8 267	15 091	13 217	15 857	3 544	8 751	6 307	2 311	4 073	10 055	
листопад	3 092	9 603	7 148	13 840	13 340	11 430	3 311	5 749	5 332	1 762	410	8 476	

2. Казначейська система обслуговування місцевих бюджетів

Звітність про виконання місцевих бюджетів – це сукупність впорядкованих, взаємопов'язаних показників, які характеризують умови, кількісні й якісні результати виконання бюджетів. Показники звітності ґрунтуються на інформації поточного бухгалтерського обліку, що забезпечує її реальність і достовірність.:

- **Бюджетна звітність** відображає стан виконання бюджету, містить інформацію в розрізі бюджетної класифікації.
- **Фінансова (бухгалтерська) звітність** – це система взаємопов'язаних узагальнюючих показників, що відображають фінансовий стан бюджету та результати його виконання за звітний період.

ФОРМИ:

Звіт про фінансовий стан бюджету (баланс) містить узагальнену інформацію про стан активів і пасивів бюджету за звітний період.

Звіт про результат виконання бюджету містить інформацію про доходи та видатки загального та спеціального фондів бюджету на відповідну дату в розрізі кодів бюджетної класифікації.

Звіт про рух грошових коштів відображає рух коштів бюджету за звітний період.

3. Форми і методи фінансового контролю на місцевому рівні

Фінансовий контроль на місцевому рівні — це діяльність суб'єктів контролю, спрямована на попередження та своєчасне виявлення фактів незаконних і неефективних дій у сфері місцевих фінансів; передбачає оперативне вжиття управлінських заходів щодо виправлення виявлених недоліків, компенсацію заподіяної шкоди та застосування санкцій до винних

Об'єктами фінансового контролю на місцевому рівні є

- місцеві бюджети,
- цільові фонди місцевого самоврядування,
- місцеві запозичення,
- комунальне майно та земля,
- фінансова діяльність учасників бюджетного процесу на місцевому рівні та підприємств комунальної власності.

Суб'єктами фінансового контролю на місцевому рівні є

- органи державного управління,
- органи місцевого самоврядування,
- спеціалізовані структурні підрозділи галузевих міністерств, відомств і державних комітетів,
- фінансові та бухгалтерські служби установ, підприємств і організацій комунальної власності,
- громадяни та громадські об'єднання, наділені контрольними повноваженнями щодо об'єктів фінансового контролю.

3. Форми і методи фінансового контролю на місцевому рівні

Завданнями фінансового контролю на місцевому рівні є:

- безумовне дотриманням вимог чинного законодавства при ухваленні фінансових рішень органами місцевого самоврядування;
- виявлення можливих резервів розширення ресурсної бази місцевого самоврядування;
- забезпечення економного та ефективного використання матеріальних ресурсів відповідно до рішень, ухвалених представницькими органами місцевого самоврядування;
- попередження і виявлення фактів використання фінансових ресурсів із порушенням встановлених правил;
- забезпечення достовірності інформації про фінансову діяльність органів місцевого самоврядування.

3. Форми і методи фінансового контролю на місцевому рівні

Принципи фінансового контролю на місцевому рівні

Назва принципу	Зміст принципу
Відповідальність перед громадою	У разі виявлення порушень у фінансовій сфері органи місцевого самоврядування несуть політичну, моральну, адміністративну чи кримінальну відповідальність
Незалежність органів контролю	Органи фінансового контролю на місцевому рівні у своїй діяльності не повинні залежати від рішень органів, які підлягають контролю
Безперервність	Контрольні заходи повинні здійснюватися постійно та безперервно
Повнота	Фінансовим контролем повинна бути охоплена вся діяльність у сфері місцевих фінансів
Поєднання зовнішнього та внутрішнього контролю	Фінансовий контроль повинен здійснюватися не тільки суб'єктами зовнішнього контролю, а й підрозділами самої організації

3. Форми і методи фінансового контролю на місцевому рівні

Принципи фінансового контролю на місцевому рівні

Підзвітність	Органи фінансового контролю повинні бути підзвітні у своїй діяльності перед суспільством, органами представницької та виконавчої влади, а також перед органами вищого державного фінансового контролю
Результативність	Фінансовий контроль повинен сприяти поліпшенню управління місцевими фінансами. Витрати на забезпечення контролю не повинні перевищувати ефект, отриманий за результатами здійсненого контролю
Професійність	Проведення контрольних заходів передбачає застосування специфічних прийомів та методів, які вимагають ґрунтовних знань та навиків. Володіють ними тільки професійно підготовлені спеціалісти
Поєднання попереднього та наступного контролю	Для досягнення високої ефективності фінансового контролю, він повинен здійснюватися як перед проведенням фінансової операції, так і після неї
Публічність та прозорість контролю	Діяльність органів контролю повинна бути відкритою для суспільства. Результати контрольних заходів мають своєчасно оприлюднюватися

3. Форми і методи фінансового контролю на місцевому рівні

Система органів фінансового контролю на місцевому рівні

Контроль органів державного управління	Контроль органів місцевого самоврядування	Відомчий контроль	Внутрішній контроль	Громадський контроль
Міністерство фінансів України. Рахункова палата. Державна фіскальна служба Державна фінансова інспекція Місцеві державні адміністрації. Інші організації	Місцеві ради. Місцеві фінансові органи. Виконавчі органи місцевого самоврядування	Контрольно-ревізійні підрозділи міністерств, відомств, державних комітетів	Керівники підприємств, установ, організацій комунальної власності. Структурні підрозділи організації, на які покладено функції зі здійснення внутрішнього контролю	Громадяни. Політичні партії. Громадські організації. Професійні спілки

3. Форми і методи фінансового контролю на місцевому рівні

Рахункова палата – контроль використання коштів місцевих бюджетів у частині трансфертів, що надаються з державного бюджету(ст . 110).

Міністерство фінансів України та місцеві фінансові органи - контроль за дотриманням бюджетного законодавства на кожній стадії бюджетного процесу щодо місцевих бюджетів (ст. 111).

Казначейство України - контроль за:

- 1) веденням бухгалтерського обліку всіх надходжень і витрат місцевих бюджетів, складанням та поданням фінансової і бюджетної звітності;
- 2) бюджетними повноваженнями при зарахуванні надходжень бюджету;
- 3) відповідністю кошторисів розпорядників бюджетних коштів показникам розпису бюджету;
- 4) відповідністю взятих бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів відповідним бюджетним асигнуванням, паспорту бюджетної програми (у разі застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі);
- 5) відповідністю платежів взятим бюджетним зобов'язанням та відповідним бюджетним асигнуванням(ст.112).

3. Форми і методи фінансового контролю на місцевому рівні

Державна фінансова інспекція – контроль за :

- 1) цільовим та ефективним використанням коштів місцевих бюджетів (включаючи проведення державного фінансового аудита);
- 2) цільовим використанням і своєчасним поверненням кредитів (позик), одержаних під місцеві гарантії;
- 3) достовірністю визначення потреби в бюджетних коштах при складанні планових бюджетних показників;
- 4) відповідністю взятих бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів відповідним бюджетним асигнуванням, паспорту бюджетної програми (у разі застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі);
- 5) веденням бухгалтерського обліку, а також складанням фінансової і бюджетної звітності, паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання (у разі застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі), кошторисів та інших документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету;
- 6) станом внутрішнього контролю та внутрішнього аудита у розпорядників бюджетних коштів(с. 113).

3. Форми і методи фінансового контролю на місцевому рівні

Місцеві ради - контроль за виконанням рішення про місцевий бюджет та інші повноваження, передбачені рішенням про місцевий бюджет.

Місцеві державні адміністрації та виконавчі органи відповідних місцевих рад - контроль за відповідністю бюджетному законодавству показників затверджених бюджетів, розпису бюджету, кошторисів бюджетних установ та інших документів, які використовуються у бюджетному процесі,

- 1) обласними державними адміністраціями - щодо районних та міських (міст обласного значення) бюджетів і бюджетів об'єднаних територіальних громад, що створюються згідно із законом та перспективним планом формування територій громад;
- 3) міськими державними адміністраціями в містах Києві та Севастополі - щодо районних у цих містах бюджетів;
- 4) районними державними адміністраціями - щодо міських (міст районного значення), селищних, сільських бюджетів;
- 5) виконавчими органами міських рад - щодо бюджетів районів у містах, сіл, селищ чи міст районного значення, що входять до складу цих міст(ст. 115).

3. Форми і методи фінансового контролю на місцевому рівні

Порушенням бюджетного законодавства визнається порушення учасником бюджетного процесу встановлених БКУ чи іншим бюджетним законодавством норм щодо складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджету та звітування про його виконання, а саме:

- 1) включення недостовірних даних до бюджетних запитів;
- 2) *порушення встановлених термінів подання бюджетних запитів або їх неподання;*
- 3) визначення недостовірних обсягів бюджетних коштів при плануванні бюджетних показників;
- 4) *планування надходжень або витрат місцевого бюджету, не віднесених до таких БКУ чи законом про Державний бюджет України;*
- 5) *порушення встановленого порядку або термінів подання проекту рішення про місцевий бюджет на розгляд місцевої ради;*
- 6) *порушення встановленого порядку або термінів розгляду проекту рішення про місцевий бюджет;*
- 7) прийняття рішення про місцевий бюджет з порушенням вимог БКУ чи закону про Державний бюджет України (в тому числі щодо складання бюджету в частині міжбюджетних трансфертів);
- 8) *порушення вимог БКУ щодо затвердження місцевого бюджету з дефіцитом або профіцитом;*

Порушенням бюджетного законодавства

- 9) зарахування доходів бюджету на будь-які рахунки, крім єдиного казначейського рахунка, а також акумулювання їх на рахунках органів, що контролюють справляння надходжень бюджету;
- 10) зарахування доходів бюджету до іншого, ніж визначено БКУ чи законом про Державний бюджет України, бюджету, в тому числі внаслідок здійснення поділу податків і зборів (обов'язкових платежів) та інших доходів між бюджетами з порушенням визначених розмірів;
- 11) здійснення місцевих запозичень, надання місцевих гарантій з порушенням вимог БКУ;
- 12) розміщення тимчасово вільних коштів бюджету з порушенням вимог БКУ;
- 13) створення позабюджетних фондів, відкриття позабюджетних рахунків для розміщення бюджетних коштів;
- 14) порушення порядку або термінів подання, розгляду і затвердження кошторисів та інших документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету, затвердження у кошторисах показників, не підтверджених розрахунками та економічними обґрунтуваннями;
- 15) порушення вимог цього Кодексу щодо затвердження головними розпорядниками бюджетних коштів порядків використання бюджетних коштів;
- 16) порушення порядку або термінів подання і затвердження паспортів бюджетних програм (у разі застосування програмно-цільового методу у

3. Форми і методи фінансового контролю на місцевому рівні

Порушенням бюджетного законодавства

- 17) порушення встановлених термінів доведення документів про обсяги бюджетних асигнувань до розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня або одержувачів бюджетних коштів;*
- 18) порушення порядку та термінів відкриття (закриття) рахунків в органах Казначейства України;*
- 19) взяття зобов'язань без відповідних бюджетних асигнувань або з перевищенням повноважень, встановлених БКУ чи законом про Державний бюджет України;*
- 20) порушення порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань, включаючи необґрунтовану відмову в реєстрації або несвоєчасну реєстрацію бюджетних зобов'язань;*
- 1) порушення вимог БКУ при здійсненні попередньої оплати за товари, роботи та послуги за рахунок бюджетних коштів, а також порушення порядку і термінів здійснення такої оплати;*
- 22) здійснення платежів за рахунок бюджетних коштів без реєстрації бюджетних зобов'язань, за відсутності підтвердних документів чи при включенні до платіжних документів недостовірної інформації, а також безпідставна відмова у проведенні платежу органами Казначейства України;*
- 23) нецільове використання бюджетних коштів;*

Порушенням бюджетного законодавства

24) порушення вимог БКУ при здійсненні витрат державного бюджету місцевого бюджету у разі несвоєчасного прийняття рішення про місцевий бюджет;

25) надання кредитів з бюджету чи повернення кредитів до бюджету з порушенням вимог цього Кодексу та/або встановлених умов кредитування бюджету;

26) здійснення бюджетними установами запозичень у будь-якій формі або надання бюджетними установами юридичним чи фізичним особам кредитів з бюджету всупереч БКУ;

27) здійснення видатків, кредитування місцевого бюджету, які відповідно до БКУ мають проводитися з іншого бюджету;

28) здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням всупереч БКУ чи закону про Державний бюджет України;

29) порушення вимог БКУ щодо виділення коштів з резервного фонду бюджету;

30) порушення встановлених вимог щодо застосування бюджетної класифікації;

31) включення недостовірних даних до звітів про виконання місцевого бюджету, річного звіту про виконання рішення про місцевий бюджет, а також порушення порядку та термінів подання таких звітів;

3. Форми і методи фінансового контролю на місцевому рівні

Порушенням бюджетного законодавства

- 32) порушення встановлених вимог щодо ведення бухгалтерського обліку та складання звітності про виконання бюджетів;
- 33) порушення встановлених порядку або термінів подання фінансової і бюджетної звітності бюджетних установ, а також подання такої звітності у неповному обсязі;
- 34) невідповідність даних, наведених у фінансовій і бюджетній звітності бюджетних установ, даним бухгалтерського обліку;
- 35) включення недостовірних даних до звітів про виконання паспортів бюджетних програм (у разі застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі), а також порушення порядку та термінів подання таких звітів;
- 36) видання нормативно-правових актів, що зменшують надходження бюджету або збільшують витрати бюджету всупереч закону;
- 37) здійснення видатків на утримання бюджетної установи одночасно з різних бюджетів всупереч цьому Кодексу чи закону про Державний бюджет України;
- 38) *порушення вимог щодо оприлюднення та доступності інформації про бюджет;*
- 39) інші випадки порушення бюджетного законодавства учасником бюджетного процесу.